

мінімальних гарантій праці на профспілки, які мають право здійснювати громадський контроль.

Постановою Кабміну України № 303 були призупинено проведення планових і позапланових заходів державного нагляду та контролю, в тому числі тих, які здійснюються Державною службою України з питань праці. Під час воєнного стану передбачено лише проведення позапланових перевірок стосовно контрольних заходів інспекцій праці. Планові перевірки не проводяться. Крім того коло підстав для проведення позапланових перевірок дещо звужене.

Штрафи не застосовуються до роботодавців у разі повного виконання та в межах встановленого строку для усунення порушень законодавства про працю. Це свідчить, що в умовах воєнного стану, законодавець в Україні дотримується тенденції відходу від карально-репресивної моделі контролю до превентивної моделі, за якої контроль все більше набуває інформаційно-аналітичного значення», спрямованого на попередження правопорушень на основі ризик-орієнтованого підходу.

Таким чином, здійснення контролю за дотриманням законодавства про працю в умовах воєнного стану є важливим завданням держави, яке повинно забезпечити захист прав та інтересів працівників у надзвичайних обставинах. Контроль є важливою складовою захисту прав персоналу національних підприємств під час ведення бойових дій. При цьому, важливо дотримуватися принципу балансу між захистом прав працівників та необхідністю забезпечити дієвість державного управління та військової оборонної діяльності.

Список використаних джерел

1. Андрушко А.В. Трудові відносини у період воєнного стану. Науковий вісник Ужгородського Національного Університету. 2022. Вип. 73. Ч. 1. С. 147–150.

2. Ковальчук В. Трудові відносини під час війни: аналіз норм надзвичайного трудового законодавства України. Фонду ім. Фрідріха Еберта в Україні.
URL:http://fes.kiev.ua/n/cms/fileadmin/upload2/Trudovi_vidnosini_2022.pdf

Сіньова Людмила

*к.ю.н., доцент, доцент кафедри трудового права
та права соціального забезпечення*

Навчально-наукового інституту права

*Київський національний університет
імені Тараса Шевченка*

Щодо адаптації та соціалізації ветеранів: порівняльний аналіз

Актуальність теми дослідження обумовлена тим, що однією із проблем з якою стикаються ветерани, Захисники та Захисниці України, після повернення або звільнення з військової служби є адаптація в соціумі, соціалізація та створення умов працевлаштування. Зрозуміло, що війна змінює людей, бо слід виживати в нелюдських умовах, бачити всі жахи війни, втрачати побратимів та близьких. На сьогодні держава та суспільство має робити все, щоб повернути ветеранів до звичного життя. Для цього

необхідно працювати з ними та розуміти їхні проблеми і знаходити шляхи для їх вирішення.

Адаптація – це динамічний процес, завдяки якому рухливій системі живих організмів, незважаючи на мінливість умов, підтримують стійкість, необхідну для існування, розвитку й продовження роду. Саме механізм адаптації, вироблений у результаті тривалої еволюції, забезпечує можливість існування організму в постійно мінливих умовах середовища [1]. Соціалізація – це процес входження індивіда в соціальне середовище через засвоєння норм, ідеалів, цінностей і т. п. Процес соціалізації триває протягом всього життя людини. В процесі соціалізації виділяють три стадії: до трудової (охоплює період життя людини до початку трудової діяльності – дитинство і період навчання), трудова (період зрілості людини, її активної участі в трудовій діяльності) і після трудова, яка відноситься до періоду життя людини, що збігається з пенсійним віком. На кожній стадії існують особливі інститути соціалізації. На до трудовій стадії соціалізації головним інститутом є сім'я, також важливими є дошкільні заклади, школа. Трудовий колектив є основним інститутом соціалізації на трудовій стадії. Досить важливе значення в процесі соціалізації відіграють неформальні об'єднання, групи за інтересами [2].

Наказом Міністерства соціальної політики України від 18.05.2015 року № 514 затверджений Державний стандарт соціальної адаптації соціальна послуга соціальної адаптації – це комплекс заходів, що здійснюються протягом строку, необхідного для процесу активного гармонійного пристосування осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах.

Американська та ізраїльська системи адаптації говорять, що незайнятий ветеран - це економічні втрати для країни. У Штатах порахували, що відсутність адаптації ветеранів Афганістану та Іраку завдає шалених збитків. Тому питання роботи з цими людьми стоїть на найвищому рівні. Наприклад, існують програми, які стимулюють роботодавця до того, щоб він наймав до себе ветеранів, а за це бізнес отримує податкові пільги. Або якщо понад 51% бізнесу належить ветеранам - це надає їм преференції, наприклад, у державних закупівлях [3]. Як наголошує Голова Асоціації підприємців-ветеранів АТО Сергій Позняк, розвиток підприємництва серед ветеранів є важливим, оскільки нині серед українських захисників багато підприємців, у багатьох з них бізнес уповільнився чи став на паузу. Він зазначає, що необхідна система кредитів, грантів, пільг, також важливим буде навчання ветеранів, які могли б зайнятися підприємницькою діяльністю, створити робочі місця, наприклад, в об'єднаних територіальних громадах [4].

Головним напрямком для зазначеної категорії є адаптація, соціалізація та створення умов працевлаштування. На нашу думку, саме суспільство та роботодавець мають нести соціальну відповідальність та реалізовувати права ветеранів Захисників/Захисниць України, які мають повернутись до всіх сфер життя. Також відновити професійні навички, перекваліфікуватись та залучатись до освітніх програм. На сьогодні немає програм, які б супроводжували УБД ще з моменту його перебування на службі, аж до його працевлаштування у мирному житті, тобто забезпечували повний цикл т. зв. соціальної реінтеграції. Адже соціальна реінтеграція це комплекс заходів, що спрямовані на забезпечення повернення ветерана в цивільне середовище, створення умов для його психологічної реабілітації, фахової перепідготовки, єдиної системи соціальних послуг та стандартів (соціальних програм), які забезпечать процес супроводження ветерана від моменту прийняття рішення про звільнення (ветераном починають опікуватись після його

рішення про непродовження контракту) до безпосередньої перепідготовки та працевлаштування.

Слід наголосити, що Міністерство у справах ветеранів планують застосувати робочі зустрічі в розбудові стратегії до 2025 року, та спільно з Міністерством Оборони будуть спрямовувати роботу на підвищення обороноздатності країни, включно з питанням здоров'я солдатів та ветеранів. До роботи будуть залучені інші відомства, де теж питання учасників бойових дій стоїть гостро. А саме – МВС, СБУ, прикордонників [5]. Не зважаючи на те, що війна ще триває держава та суспільство має напрацьовувати дієві механізми для якомога скорішої та ефективної адаптації та соціалізації даної категорії осіб. Таким чином, вирішення питання адаптації в соціумі, соціалізація та працевлаштування ветеранів Захисників/Захисниць може бути лише завдячуючи спільним зусиллям всіх учасників соціального діалогу та бажанню адаптуватися та працювати самої людини не дивлячись на життєві перешкоди.

Список використаних джерел

1. Сергієнко Н.П., Яницька К.І. Вплив професійних криз на адаптаційні процеси працівників МНС.
URL: <http://29ujm06.257.cz/bitstream/123456789/1197/1/%D0%92%D0%BF%D0%BB%D0%B8%D0%B2%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%84%D0%B5%D1%81%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%B8%D1%85%20%D0%BA%D1%80%D0%B8%D0%B7%20%D0%BD%D0%B0%20%D0%B0%D0%B4%D0%B0%D0%BF%D1%82%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D1%96%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%86%D0%B5%D1%81%D0%B8%20%D0%BF%D1%80%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%B2%D0%BD%D0%B8%D0%BA%D1%96%D0%B2%20%D0%9C%D0%9D%D0%A1.%20%202010.pdf> (дата звернення 03.04.2023)
2. Соціологія навч. посібник URL: <http://politics.ellib.org.ua/pages-11101.html> (дата звернення 02.04.2023)
3. Хонда М. Адаптація ветеранів АТО до мирного життя - одне із головних завдань влади URL: <https://vechirniy.kyiv.ua/blog/honda/4/> (дата звернення 04.04.2023)
4. У Києві підписали меморандум про реабілітацію та соціалізацію ветеранів URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3689610-u-kiievi-pidpisali-memorandum-pro-reabilitaciu-ta-socializaciu-veteraniv.html> (дата звернення 05.04.2023)
5. Шлях повернення ветерана до життя в мирному суспільстві. Як його полегшити? URL: <https://life-after-ato.com.ua/post/986> (дата звернення 05.04.2023)

Тарасенко Ірина

*студентка 2 курсу денної форми
здобуття освіти першого (бакалаврського) рівня
вищої освіти спеціальності 081 «Право»
освітньої програми «Право» Навчально-наукового інституту права
Київського національного університету імені Тараса Шевченка*

Міжнародний правовий та соціальний захист дитини в умовах війни

Під час війни, частими випадками стали порушення основних дитячих прав. І наші маленькі українці відчули це на собі також – порушення права на життя, на здоров'я, на